

Nieuwsbrief STAB OGR Updates - Nummer 24, 2013

Nummer 24, 2013

Redactie: mr. G.A. Keus, mr. J.K. van de Poel, mr. ir. O.W.J.M. Scholte, mr. R. Veenhof en bc. K-RMT P.A.H.M. Willems.

INHOUDSOPGAVE

Rechtbank

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2013:14088](#) 23-10-2013

Hazerswoude-Dorp, bouwvergunning

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2013:7781](#) 10-10-2013

Goedereede, gemeentelijk monument

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2013:6155](#) 09-10-2013

Groningen/omgevingsvergunning

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2013:6134](#) 08-08-2013

Omgevingsvergunning sleufsilos

Raad van State

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2013:1931](#) 13-11-2013

GS Noord-Brabant

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2013:1794](#) 06-11-2013

Barneveld

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2013:1727](#) 30-10-2013

Planschade Sittard-Geleen

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2013:1731](#) 30-10-2013

Planschade Roermond

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2013:1694](#) 30-10-2013

GS Zuid-Holland

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2013:1658](#) 23-10-2013

GS Fryslân

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2013:1435](#) 09-10-2013

Planschade Wormerland

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2013:1427](#) 09-10-2013

Breda

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2013:1323](#) 02-10-2013

Planschade Zwolle

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2013:1375](#) 02-10-2013

Planschade Brunssum

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2013:1408](#) 02-10-2013

Planschade Zederik

Annotatie

mr. D.S.P. Roelands-Fransen

Annotatie

Tonny Nijmeijer

Annotatie

mr. V.M.Y. van 't Lam

Annotatie

mr. D.S.P. Roelands-Fransen

Annotatie

mr. D.S.P. Roelands-Fransen

Annotatie

Berthy van den Broek

Annotatie

Tycho Lam

RECHTSPRAAK

Hazerswoude-Dorp, bouwvergunning

Deugdelijke motivering pas ter zitting. Beroep gegrond met instandlating van de rechtsgevolgen

Eiser heeft op 30 juni 2008 een aanvraag ingediend om verlening van een reguliere bouwvergunning voor het oprichten van drie woningen met erfafscheidingen en vijf overkragende terrassen op het perceel in Hazerswoude-Dorp.

Verweerder heeft eerst ter zitting uiteengezet waarom hij van mening is dat, anders dan het bouwplan van eiser, de bouw van twee woningen op het perceel [a-straat 1] niet leidt tot aantasting van de privacy van de bewoners van de omliggende woningen. Verweerder heeft daartoe aangevoerd dat hij na de vergunningverlening voor de woningen [b-straat 1] en [b-straat 1a] zijn visie ten aanzien van de invulling van het perceel [a-straat 1] heeft aangescherpt, en dat hij thans van mening is dat het oprichten van nog eens drie woningen op dit perceel leidt tot een te hoge bebouwingsdichtheid ter plaatse. Weliswaar biedt het bouwplan van eiser meer doorzichten dan in de bestaande situatie, maar deze zijn heel smal. Het totaal aan bebouwing acht verweerder, ook vanwege de hoogte, te massaal. De vermindering van zonlichttoetreding beschouwt verweerder als een bijkomend argument voor het weigeren van de vrijstelling. Verweerder meent dat de bouw van twee woningen op het perceel wel stedenbouwkundig aanvaardbaar is omdat dan meer ruimte overblijft voor het zodanig – bijvoorbeeld schuin – situeren van de woningen dat rekening kan worden gehouden met de privacy van de bewoners van de [c-straat 1 tot en met 1d]. Ook de zonlichttoetreding zal daardoor verbeteren.

De rechtbank is van oordeel dat verweerder niet aannemelijk heeft gemaakt dat de realisering van het bouwplan van eiser zal leiden tot een onaanvaardbare beperking van zonlichttoetreding voor de woningen [c-straat 1a tot en met 1c], zodat dit niet aan de weigering van de vrijstelling ten grondslag kan worden gelegd. Naar het oordeel van de rechtbank heeft verweerder voor het overige met de ter zitting gegeven nadere toelichting voldoende deugdelijk gemotiveerd waarom hij de bouw van twee woningen wel en die van drie woningen niet aanvaardbaar acht en waarom hij geen medewerking wenst te verlenen aan het door eiser ingediende bouwplan. De rechtbank onderschrijft daarbij het standpunt van verweerder dat

hij gehouden was het bouwplan te beoordelen zoals dat is ingediend.

De rechtbank is gelet op het voorgaande van oordeel dat verweerder in redelijkheid heeft kunnen besluiten dat het bouwplan niet in overeenstemming is met het belang van een goede ruimtelijke ordening. Verweerder heeft zijn standpunt omtrent het bouwplan van eiser echter pas ter zitting genoegzaam toegelicht en onderbouwd. Het bestreden besluit ontbeert een draagkrachtige motivering. Het beroep is dan ook gegrond. Het bestreden besluit wordt vernietigd wegens strijd met artikel 7:12, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht. Nu verweerder zijn beslissing alsnog ter zitting adequaat heeft gemotiveerd, ziet de rechtbank evenwel aanleiding de rechtsgevolgen van het te vernietigen besluit in stand te laten.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 23-10-2013

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2013:14088

Zaaknummer: AWB-12_5981

Wetsartikelen: 19 lid 2 WRO en 7:12 lid 1 Awb

RECHTSPRAAK

Goedereede, gemeentelijk monument

Bescherming als gemeentelijk monument is niet langer gerechtvaardigd

Casus

Eisers hebben beroep ingesteld tegen het besluit waarbij hun bezwaar tegen het primaire besluit – bij welke verweerder heeft geweigerd de gemeentelijke monumentenstatus in te trekken – ongegrond is verklaard.

In de tussenuitspraak van 6 december 2012 als bedoeld in artikel 8:51a van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) heeft de rechtbank – samengevat – geoordeeld dat verweerder niet voldoende draagkrachtig heeft gemotiveerd waarom in dit geval de gemeentelijke monumentenstatus van het object behouden dient te blijven. De rechtbank heeft verweerder daarbij in de gelegenheid gesteld de geconstateerde gebreken binnen zes weken te herstellen.

Verweerder heeft bij brief van 10 januari 2013 zijn bestreden besluit gemotiveerd.

Rechtsvraag

Is de bescherming van de door diverse wijzigingen veranderde schuur als gemeentelijke monument nog langer gerechtvaardigd?

Uitspraak

In de tussenuitspraak van 6 december 2012 heeft de rechtbank erop gewezen dat de kern van een aanwijzing tot monument wordt gevormd door de zogenoemde redengevende omschrijving waarin kort gezegd de in het bijzonder te beschermen monumentale waarden van het aan te wijzen object zijn omschreven. Bij de aanwijzing in 2001 van het onderhavige object als beschermd gemeentelijk monument, wordt als redengevende omschrijving van het object vermeld: 'Vrijstaande schuur op rechthoekige plattegrond tussen twee puntgevels, waar zich tevens de inrijdeuren bevinden. Staldeuren in langsgevel. Aanbouw tegen rechterlangsgevel.' Voorts worden daarbij beschrijvingen gegeven van de gevels,

vensters/deuren, het dak, bijzondere bijgebouwen en de groenaanleg. Daarnaast wordt als motivatie voor plaatsing van de redengevende beschrijving vermeld: 'Vrij gaaf. Karakteristiek voor streek/periode.'

De rechtbank heeft het vervolgens, mede in het licht van de uitgebreide rapportage van de deskundige van eisers, het Monumenten Advies Bureau (MAB), inclusief foto's, onverklaarbaar geacht dat verweerder, in aansluiting op de adviezen van de monumentencommissie, heeft gesteld dat de redengevende omschrijving niet zou zijn veranderd. Met het verlenen van medewerking aan diverse door eisers aangevraagde vergunningen is de plaatselijk bekende traditionele architectuur veranderd. Belangrijke kenmerken van de redengevende omschrijving, waaronder de architectonische waarde, de ensemblewaarde en de regionale uniciteit, zijn (nagenoeg) niet meer op het object van toepassing. De schuur is door een ingrijpende renovatie wat betreft de verschijningsvorm met details verminkt geraakt en bezit nog zeer weinig authentieke onderdelen. In de schuur zijn, na een herbouw, slechts enkele fragmenten van de oude constructie opnieuw ingepast. De schuur is nu gaaf, de woning is er aangebouwd en er klopt van de uitvoerige beschrijving van de redenerende omschrijving van het object, inclusief het kavel, niet veel meer. De historische ensemblewaarde, zoals deze tot uitdrukking komt in de redengevende omschrijving, is anders nu het erf nog nauwelijks overeenkomt met dat van 2000. De erfinrichting heeft niets meer van doen met een historisch boeren erf, maar eerder met dat van een buitenhuis, met fraaie siertuinen, borders en lanen. Voorts is door de bouw van de woning aan de schuur de uniciteit van het complex teniet gegaan. De redengevende omschrijving is zo goed als volledig achterhaald.

Nu de advisering van de monumentencommissie, zowel in bezwaar als in beroep, op belangrijke onderdelen niet duidelijk is geweest en niet op een deugdelijke motivering berust, had verweerder zich naar het oordeel van de rechtbank niet – zonder meer – op de adviezen van de monumentencommissie mogen baseren en heeft verweerder niet voldoende draagkrachtig gemotiveerd waarom in dit geval de gemeentelijke monumentenstatus van het object behouden dient te blijven. Omdat de gemachtigde van verweerder ter zitting heeft aangegeven dat verweerder in staat moet worden geacht alsnog binnen niet al te lange termijn een voldoende draagkrachtige motivering ter zake van de monumentenstatus van het object te kunnen leveren, heeft de rechtbank aanleiding gezien verweerder de gelegenheid te bieden om, met toepassing van artikel 8:51a, eerste lid, van de Awb het door de rechtbank geconstateerde gebrek in het bestreden besluit te herstellen.

De rechtbank heeft nu te beoordelen of verweerder in zijn brief van 10 januari 2013 zijn bestreden besluit alsnog voldoende heeft gemotiveerd en daarmee de gebreken heeft hersteld.

De rechtbank begrijpt uit de brief van verweerder van 10 januari 2013 dat hij zich niet (volledig) kan verenigen met de monumentencommissie, nu hij wel aan de hand van de waarderingsmatrix een nadere motivering heeft verstrekt. Deze motivering, die zonder de expertise van een deskundige tot stand is gekomen, bevat naar het oordeel van de rechtbank evenmin een deugdelijke grondslag op basis waarvan in dit geval de gemeentelijke monumentenstatus van het object behouden dient te blijven.

In dit verband overweegt de rechtbank de visie van het (gemeentelijk) monumentenbeleid, om waarden te waarborgen in de vorm van ‘Behoud door Ontwikkeling’, in beginsel te kunnen onderschrijven. Het behoud van monumenten is immers vrijwel niet mogelijk zonder restauratie en verbetering. In de onderhavige kwestie is de plaatselijk bekende traditionele architectuur door het verlenen van medewerkingen aan vergunningen echter zodanig veranderd dat – kort gezegd – van een historisch casco met historische constructies en gevels nagenoeg geen sprake meer is. Bovendien volgt uit de tussenuitspraak dat de redengevende omschrijving zo goed als volledig is achterhaald. Dat de schuur markant zichtbaar is in het buitengebied, zoals verweerder (wederom) uitvoerig (op basis van zijn eigen deskundigheid) in zijn nadere motivering benadrukt, wordt evenmin door de rechtbank ontkend. Van belang is echter in dit geval de vraag of een gebouw nog goed herkenbaar is als een historisch gebouw met een authentieke constructie. Voorts was voor de regio het vrijstaande karakter van de schuur een bijzonder kenmerk, welk kenmerk door de woning aan de schuur vast te bouwen is komen te vervallen. Met zijn nadere motivering heeft verweerder al de constatering van de rechtbank in haar tussenuitspraak, die er kort gezegd op neerkomen dat ter zake van de situering de uniciteit aanwijsbaar is aangetast en de ensemblewaarde is verminderd, alsmede dat er onmiskenbaar sprake is van een verminking van de architectuur, niet afdoende aannemelijk kunnen maken dat er desondanks nog goede redenen zijn om de status van het object als beschermd monument te behouden.

De redenering van verweerder, dat de redengevende omschrijving vooral gericht is op de verschijningsvorm en niet zozeer op details, kan de rechtbank niet onderschrijven, omdat de subcategorie ‘verminking’ wel degelijk over details gaat. Onder verwijzing naar het advies van het MAB is vastgesteld dat nagenoeg alle details die in de redengevende omschrijving zijn genoemd, zijn verdwenen. Dat, aldus verweerder, de ensemblewaarde juist vergroot zou zijn omdat de bijgebouwen zouden zijn verdwenen, kan de rechtbank evenmin volgen. In de redengevende omschrijving worden de bijgebouwen juist als bijzonder aangemerkt. Daarnaast merkt de rechtbank op dat verweerder zich niet heeft uitgelaten over de omstandigheid dat de schuur oorspronkelijk los van de woning was gebouwd. Evenmin wordt iets gezegd over de situatie dat het boeren erf ingrijpend is veranderd in een moderne tuin. Verweerder volhardt slechts in zijn standpunt dat de schuur dan wel het kavel zijn monumentwaarde heeft

behouden.

In het licht van het vorenstaande is de rechtbank van oordeel dat verweerder met zijn heroverweging van 10 januari 2013 er niet in is geslaagd het motiveringsgebrek van het bestreden besluit voldoende te herstellen.

Gelet hierop is het beroep gegrond en zal het bestreden besluit worden vernietigd. Gelet op de, tegengesteld aan de overwegingen van de tussenuitspraak, standvastige opstelling van verweerder is de rechtbank van oordeel dat verweerder niet opnieuw de gelegenheid dient te krijgen om de motivering te herstellen. Teneinde het geschil definitief te beslechten, ziet de rechtbank in dit specifieke geval derhalve aanleiding om zelf in de zaak te voorzien. Nu op basis van het verhandelde ter zitting en de gedingstukken, waaronder het deskundige rapport van het MAB, dient te worden vastgesteld dat de belangrijke kenmerken van de redengevende omschrijving (nagenoeg) niet meer op het object van toepassing zijn, en verweerder (ook in zijn heroverweging) niet aannemelijk heeft kunnen maken dat er desondanks nog goede redenen zijn om de status van het object als beschermd monument te behouden, is de rechtbank van oordeel dat in redelijkheid de conclusie kan worden getrokken dat een bescherming van het object als gemeentelijk monument niet langer gerechtvaardigd is.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 10-10-2013

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2013:7781

Zaaknummer: ROT 12/1024

Wetsartikelen: 8:51a lid 1 Awb

RECHTSPRAAK

Groningen/omgevingsvergunning

Duurzame ontwricting en concurrentiebelang

Casus

Bij besluit van 22 juli 2013 heeft verweerder een omgevingsvergunning verleend voor een adres in Groningen voor het wijzigen van de functie naar restaurant en voor het wijzigen van de gevels. Het adres ligt op een bedrijventerrein. Voor het adres geldt, krachtens het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Driebond' de bestemming 'Bedrijventerrein'.

Het bestreden besluit houdt in dat verweerder in afwijking van het bestemmingsplan een omgevingsvergunning heeft verleend voor het gebruiken en inrichten van het pand als restaurant. Verzoekers zijn eigenaren van andere restaurants. Zij hebben beroep tegen het bestreden besluit ingesteld en tevens verzocht een voorlopige voorziening te treffen. Zij voeren verschillende bezwaren aan.

Rechtsvraag

Is sprake van duurzame ontwricting en beoogt de wet- en regelgeving die geldt voor de door verzoekers genoemde aspecten het concurrentiebelang van verzoekers en andere concurrenten te beschermen?

Uitspraak

Verzoekers hebben in hun zienswijze betoogd dat er oneerlijke concurrentie met de huidige horecaondernemers dreigt omdat een verschuiving van klandizie plaats zal vinden van het centrum van de stad naar het (gestelde nieuw te vestigen) zalencentrum, dat bij het nieuwe restaurant gratis parkeren mogelijk zal zijn tegenover betaald parkeren in het centrum en dat House of Taste een lagere huur zal hebben dan een pand met een bestaande horecabestemming. Dit zal leiden tot een lagere prijsstelling die niet marktconform is.

De voorzieningenrechter overweegt dat de argumenten van de zienswijze niet kunnen leiden tot de conclusie dat duurzame ontwricting van het voorzieningenniveau dreigt. In de gronden van verzoek en beroep ontbreekt een steekhoudende onderbouwing hiervan. De

opmerkingen in de gronden van beroep dat niet duidelijk is voor wie het restaurant dient en dat er genoeg andere plekken in de gemeente zijn waar dit restaurant wel thuishoort, kunnen niet als zodanig aangemerkt worden. Voorts merken verzoekers terecht op dat in het recente bestemmingsplan de bestemming horeca juist ontbreekt, maar ook deze omstandigheid kan niet leiden tot de conclusie dat ontworping dreigt.

Verzoekers hebben gronden aangevoerd betreffende de economische uitvoerbaarheid van het plan, de welstandsaspecten van het toekomstige uiterlijk van het gebouw, de waardevermindering van het vastgoed door de vergunningverlening, de vraag of het plan behoort tot een categorie waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen vereist is, de ruimtelijke onderbouw, eventuele overlast, de beperking van de duur van de vergunning tot vijftien jaar, de motivering van de voorwaarde van daghoreca en de beschrijving van dat begrip, de brandcompartimentering, de vluchtroutes, de bruto oppervlaktes, de noodzaak van milieutechnisch onderzoek, eventueel extra verkeerslawaaier en de bodemsituatie.

De voorzieningenrechter overweegt dat verzoekers niet gevestigd zijn in de nabijheid van de Stettinweg zodat daaruit voor hen geen belang van ruimtelijke ordening voortvloeit. Voorts overweegt de voorzieningenrechter dat de wet- en regelgeving die geldt voor de door verzoekers genoemde aspecten niet beoogt het concurrentiebelang van verzoekers en andere concurrenten te beschermen. De aangevoerde gronden kunnen daarom niet leiden tot vernietiging van het bestreden besluit.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 09-10-2013

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2013:6155

Zaaknummer: Awb 13/877 en Awb 13/878

Wetsartikelen: 8:69a Awb

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning sleufsilos

Onderscheid voedersilo en sleufsilos

Casus

Het betreft een dwangsomprocedure. De sleufsilos, ten aanzien waarvan verweerder het besluit tot handhaving heeft genomen, is 51,75 meter lang, 8 meter breed en 3 meter hoog en wordt gebruikt als opslagplaats voor veevoer ten behoeve van het bedrijf van eiser.

Rechtsvraag

Is een sleufsilos die gebruikt wordt als opslagplaats voor veevoer een voedersilo?

Uitspraak

Op grond van artikel 3, zesde lid, van bijlage II van het Bor is een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo niet vereist, indien deze activiteit betrekking heeft op een bouwwerk, geen gebouw zijnde, in achtererfgebied ten behoeve van agrarische bedrijfsvoering, voor zover het betreft een voeder- of mestsilos, of een ander bouwwerk niet hoger dan 2 meter.

Eiser heeft zich op het standpunt gesteld dat sprake is van een voedersilo en dat gelet op artikel 3, zesde lid, onder a, van bijlage II van het Bor geen omgevingsvergunning is vereist. Het gebruik van het bouwwerk acht hij bepalend. Nu hij de sleufsilos gebruikt voor de opslag van veevoer, dient deze aangemerkt te worden als voedersilo.

Verweerder heeft gesteld dat sprake is van een 'ander bouwwerk' als bedoeld in het door eiser aangehaalde artikel. Nu het bouwwerk echter hoger is dan 2 meter, diende eiser een omgevingsvergunning aan te vragen. Verweerder verwijst naar de toelichting bij artikel 3, zesde lid, van bijlage II van het Bor (Stb. 2010, 143), waarin het volgende staat vermeld: 'In het zesde onderdeel is op aandringen van een aantal gemeenten voorzien in het omgevingsvergunningvrij maken van het bouwen van bouwwerken, geen gebouw zijnde, ten behoeve van agrarische bedrijfsvoering. In onderdeel a gaat het om voedersilos en mestsilos. Deze specifieke bouwwerken worden in de nieuwe regeling niet aan een maximale hoogte

gebonden omdat het bestemmingsplan, dat in artikel 3 onverminderd van toepassing is, hiertoe de maximale limiet zal stellen. Bij overige bouwwerken, waar een maximale hoogtemaat van 2 m is gegeven, kan gedacht worden aan kuilvoer- en mestplaten, brandstof-, melk- en spoelwatertanks, sleufsilos en dergelijke.’

In het Bor wordt niet nader gedefinieerd wat onder een voedersilo dient te worden verstaan. Uit de onder 3.2 weergegeven toelichting bij het Bor blijkt echter dat de wetgever bij voeder- en mestsilos aan specifieke bouwwerken heeft gedacht, terwijl onder de ‘andere bouwwerken’ als voorbeeld expliciet de sleufsilos wordt genoemd. De wetgever heeft derhalve een onderscheid willen maken tussen een voedersilo en een sleufsilos en daarmee kennelijk het gebruik van een silos als opslagplaats van voer niet bepalend geacht voor de kwalificatie van voedersilo. Gelet hierop wordt de opvatting van eiser niet gevolgd dat het gebruik van het bouwwerk in het onderhavige geval doorslaggevend is en dat de uiterlijke verschijningsvorm niet relevant zou zijn. Het lijkt voor de hand te liggen dat waar in de toelichting bij het Bor wordt gesproken over een voedersilo als een specifiek bouwwerk, de wetgever enkel bedoeld heeft op een cilindervormig bouwwerk met een trechter aan de onderzijde. In ieder geval kan uit het voormelde door de wetgever gemaakte onderscheid worden afgeleid dat een sleufsilos niet kan worden aangemerkt als een voedersilo in de zin van artikel 3, zesde lid, onder a, van bijlage II van het Bor. Dat eiser uit het invullen van een checklist bij het omgevingsloket heeft geconcludeerd dat geen omgevingsvergunning was vereist, maakt het voorgaande niet anders, nu bij deze checklist niet staat aangegeven wat onder een voedersilo moet worden verstaan, terwijl eiser juist heeft aangevinkt dat de te bouwen silos een voedersilo betrof.

Dit betekent dat verweerder terecht heeft aangenomen dat de sleufsilos onder de bepaling voor ‘andere bouwwerken’ valt, zoals genoemd in artikel 3, zesde lid, onder b, van bijlage II van het Bor. Het bouwwerk is omgevingsvergunningplichtig, nu het hoger is dan 2 meter. Nu eiser ten tijde van belang geen omgevingsvergunning had voor de sleufsilos, is het bouwwerk derhalve in strijd met artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wabo opgericht.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 08-08-2013

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2013:6134

Zaaknummer: AWB-12_00728

Wetsartikelen: 2.1 lid 1a Wabo en 3 lid 6 bijlage II Bor

RECHTSPRAAK

GS Noord-Brabant

De in de stikstofverordening opgenomen voorwaarden voor opname van milieuvergunningen in de depositiebank waarborgen onvoldoende dat een directe samenhang bestaat tussen de in de depositiebank op te nemen saldi en de aan de depositiebank te onttrekken saldi ten behoeve van de verlening van de NB-wetvergunning.

Casus

Vergunningen ingevolge de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet 1998) voor een viertal veehouderijbedrijven. Voorafgaand aan het verlenen van de NB-wetvergunningen hebben de betrokken bedrijven verzoeken gedaan om saldering krachtens de Verordening stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant (hierna: de stikstofverordening) en heeft het college van gedeputeerde staten daaromtrent vier salderingsbesluiten genomen. Het college heeft deze salderingsbesluiten, op grond waarvan saldo uit de depositiebank aan de bedrijven is toegekend, bij de verlening van de NB-wetvergunningen betrokken. Gedeputeerde staten hebben het Protocol Depositiebank vastgesteld. Ingevolge dit protocol vindt vulling van de depositiebank uitsluitend plaats op basis van wijzigingen in vergunningen krachtens de Wet milieubeheer en meldingen Besluit landbouw milieubeheer die door gemeenten zijn ingevoerd in het Bestand Veehouderijbedrijven Brabant (BVB-bestand). De depositiebank wordt gevuld met depositierechten van bedrijven die ná 7 december 2004 zijn gestopt of ingekrompen. Deze datum is de referentiedatum waarop artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn van toepassing werd op een Natura 2000-gebied.

Appellante betoogt dat de saldi uit de depositiebank ten onrechte zijn betrokken bij de vergunningverlening. Daartoe voert zij aan dat (1) tussen de vergunde toename van de stikstofdepositie en de daartegenover staande onttrekkingen van saldo uit de depositiebank geen directe samenhang bestaat nu die onttrekkingen niet zijn te koppelen aan één of meer concrete ingetrokken vergunningen, (2) dat het mogelijk is dat in de depositiebank deposities worden opgenomen van milieuvergunningen die vóór de oprichting van de depositiebank zijn ingetrokken, (3) dat deposities afkomstig zijn van bedrijven die op het moment van intrekken

van de milieuvergunning niet meer bestonden en (4) dat niet is gewaarborgd dat in de depositiebank opgenomen milieuvergunningen zijn verleend voordat de betrokken Natura 2000-gebieden ter uitvoering van de Vogelrichtlijn werden aangewezen.

Het college is van opvatting dat door middel van de depositiebank een directe relatie ontstaat tussen de toe- en afnames van stikstofdepositie. In de depositiebank wordt echter niet gesaldeerd met het intrekken van vergunningen, maar met door die intrekking vrijgevallen stikstofdeposities. De ingetrokken vergunning dient daarvoor als administratief bewijs.

Rechtsvraag

Biedt de verordening voldoende waarborg dat er een directe samenhang bestaat tussen de in de depositiebank op te nemen en te onttrekken saldi ten behoeve van de verlening van de NB-wetvergunning?

Uitspraak

De hier toegepaste vorm van saldering op grond van een depositiebank verschilt van de in de jurisprudentie aanvaarde externe saldering waarbij een directe samenhang bestaat tussen de intrekking van de milieuvergunning en de verlening van de NB-wetvergunning. Die directe samenhang wordt aangenomen als de vergunning voor het saldogevende bedrijf daadwerkelijk is of zal worden ingetrokken ten behoeve van de uitbreiding van het saldo-ontvangende bedrijf. Dit kan blijken uit het intrekkingbesluit of uit een overeenkomst tussen het saldogevende en saldo-ontvangende bedrijf over de overname van het stikstofdepositiesaldo van de in te trekken milieuvergunning. Verder dient vast te staan dat de bedrijfsvoering van het saldogevende bedrijf daadwerkelijk is of wordt beëindigd.

De eerste beroepsgrond faalt omdat de directe koppeling tussen de ingetrokken milieuvergunning en het onttrokken saldo bij saldering op grond van een depositiebank niet relevant is. De tweede beroepsgrond slaagt nu niet is uitgesloten dat in de depositiebank saldi zijn opgenomen van milieuvergunningen die vóór de oprichting van de depositiebank zijn ingetrokken. In dat geval ontbreekt een directe samenhang. De derde beroepsgrond slaagt omdat niet is uitgesloten dat in de depositiebank saldi worden opgenomen van bedrijven die op het moment van intrekking van de milieuvergunning feitelijk niet meer aanwezig waren. Voorwaarde voor externe saldering is immers dat het bedrijf nog feitelijk aanwezig was op het moment van intrekking van de milieuvergunning of het afsluiten van de overeenkomst. Een dergelijke waarborg kan niet worden gemist. Ook de vierde beroepsgrond slaagt omdat verordening en protocol niet waarborgen dat in de depositiebank uitsluitend milieuvergunningen zijn opgenomen die zijn verleend vóór de referentiedatum (7 december 2004) voor het betrokken Vogelrichtlijngebied. Daardoor is het mogelijk dat saldo is gebruikt

dat afkomstig is van een milieuvergunning voor een bedrijf dat ná de referentiedatum is opgericht of is gewijzigd, zonder dat is gewaarborgd dat die oprichting of wijziging passend is beoordeeld als bedoeld in artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 13-11-2013

ECLI: ECLI:NL:RVS:2013:1931

Zaaknummer: 201303243/1/R2, 201303324/1/R2 en 201303816/1/R2

Wetsartikelen: 19g NB-wet 1998, 19k NB-wet 1998 en 6 lid 3 Habitatrichtlijn

RECHTSPRAAK

Barneveld

Afdeling stelt nadere termijn om beroepsgronden alsnog toe te lichten. De gestelde juridische onmogelijkheid om de inrichting te ontsluiten, is een privaatrechtelijke kwestie.

Casus

Vergunning krachtens de Wet milieubeheer voor een veehouderij. Appellante heeft in haar beroepschrift louter volstaan met te verwijzen naar hetgeen zij als zienswijze tegen het ontwerpbesluit naar voren heeft gebracht. De bezwaren hebben onder meer betrekking op het ontsluiten van de inrichting en de verkeerssituatie ter plaatse.

Rechtsvraag

Is het beroep ontvankelijk? Zijn de bezwaren over ontsluiting inrichting en de verkeerssituatie gegrond?

Uitspraak

In gevallen waarin in het beroepschrift louter wordt verwezen naar eerder ingediende zienswijzen, bezwaren of beroepsgronden zonder dat daarbij wordt aangegeven waarom het verweer van het bestuursorgaan of de reactie van de rechter onjuist is, zal de Afdeling appellant bij brief uitnodigen binnen een nadere termijn van vier weken (in Crisis- en herstelwetzaken twee weken) alsnog schriftelijk toe te lichten waarom de reactie van het bestuursorgaan dan wel de rechtbank of voorzieningenrechter onjuist is. Daarvoor is geen aanleiding indien één of meer beroepsgronden wel van een toelichting is voorzien.

De gestelde onmogelijkheid om de inrichting te ontsluiten is een privaatrechtelijke kwestie die buiten het toetsingskader van de Wet milieubeheer valt. Het belang van de verkeersveiligheid is geregeld in regelgeving, zoals de Wegenverkeerswet en geen belang in de zin van de Wet milieubeheer.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 06-11-2013

ECLI: ECLI:NL:RVS:2013:1794

Zaaknummer: 201112256/1/A4

Wetsartikelen: 6:6 Abw en 8:54 Abw

RECHTSPRAAK

GS Zuid-Holland

De voorgenomen instandhoudingsmaatregelen kunnen niet als mitigerende maatregelen worden aangemerkt. De passende beoordeling schiet tekort nu met de beoogde instandhoudingsmaatregelen niet de zekerheid is verkregen dat de natuurlijke kenmerken in de Natura 2000-gebieden niet zullen worden aangetast

Casus

Vergunningen krachtens de Natuurbeschermingswet 1998 voor twee elektriciteitscentrales. Aan deze projecten zijn geen maatregelen verbonden die ertoe strekken dat de stikstofdepositie vanwege de centrales in de nabijgelegen Natura 2000-gebieden wordt voorkomen of beperkt. Wel is in de passende beoordeling de uitvoering van instandhoudingsmaatregelen in de Natura 2000-gebieden betrokken, maar de uitvoering van deze instandhoudingsmaatregelen is niet afhankelijk van het realiseren van één of beide elektriciteitscentrales. De instandhoudingsmaatregelen zullen worden opgenomen in de beheersplannen voor de desbetreffende natuurgebieden en ook zonder de komst van de centrales tot uitvoering worden gebracht. Appellanten voeren aan dat ten onrechte de instandhoudingsmaatregelen in de passende beoordeling voor de projecten zijn betrokken, waardoor niet kan worden geconcludeerd dat er geen sprake is van verslechterende effecten voor de habitattypen van de Natura 2000-gebieden.

Rechtsvragen

Kunnen de instandhoudingsmaatregelen als mitigerende maatregelen worden aangemerkt? Is met de passende beoordeling de zekerheid verkregen dat de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden niet zullen worden aangetast?

Uitspraak

De instandhoudingsmaatregelen zijn noodzakelijk om de instandhoudingsdoelstellingen van

de betrokken Natura 2000-gebieden te kunnen realiseren en kunnen – wegens het ontbreken van een directe samenhang met de projecten – niet als mitigerende maatregelen worden aangemerkt. De in de vergunningvoorschriften opgenomen verplichting tot uitvoering van die instandhoudingsmaatregelen maakt dit niet anders. Gezien het voorgaande dient het college aan de hand van de ‘passende beoordeling’ inzichtelijk te maken dat de zekerheid is verkregen dat de projecten – ook zonder dat mitigerende maatregelen zijn voorzien – de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden niet zullen aantasten. Op basis van de passende beoordeling is die zekerheid niet verkregen. Bij dit oordeel is onder meer van belang dat niet blijkt of de instandhoudingsmaatregelen structureel van aard zijn, dat onduidelijk is of de maatregelen zullen leiden tot een verbetering van de habitattypen waarvan de kritische depositiewaarde reeds wordt overschreden en dat onvoldoende is gekwantificeerd hoe de bijdrage van de projecten aan de achtergronddepositie van stikstof zich verhoudt tot de hoeveelheid stikstof die wordt verwijderd met de voorziene instandhoudingsmaatregelen.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 30-10-2013

ECLI: ECLI:NL:RVS:2013:1694

Zaaknummer: 201203812/1/R2 en 201203820/1/R2

Wetsartikelen: 15 NB-wet 1998 en 19d NB-wet 1998

RECHTSPRAAK

Planschade Sittard-Geleen

Concurrentieoverwegingen zijn ruimtelijk niet relevant en kunnen bij een ruimtelijke onderbouwing dus geen rol spelen

Casus

Appellant is sinds 15 oktober 1987 exploitant van een tankstation aan de [locatie] te Sittard. Dit tankstation bevindt zich op een afstand van ongeveer 500 m van het perceel, waarvoor bij besluiten van 18 oktober 2005 en 28 maart 2006 is met toepassing van artikel 19, eerste lid, van de WRO vrijstelling is verleend voor het oprichten van een onbemand tankstation voor personenauto's en vrachtwagens.

Bij brief van 25 maart 2010 heeft appellant het college verzocht om een tegemoetkoming in planschade die hij stelt te lijden ten gevolge van de besluiten van 18 oktober 2005 en 28 maart 2006. Daartoe heeft hij uiteengezet dat de exploitatie van het nieuwe tankstation op het perceel een omzetsdaling heeft veroorzaakt, omdat een belangrijk deel van zijn klanten naar het nieuwe tankstation is overgaan.

Rechtsvraag

Komt de omzetsdaling als gevolg van toegenomen concurrentie voor een tegemoetkoming in aanmerking?

Uitspraak

Voor de beoordeling van een aanvraag om een tegemoetkoming in planschade dient te worden onderzocht of de aanvrager als gevolg van de desbetreffende wijziging van het planologische regime in een nadeliger positie is komen te verkeren en ten gevolge daarvan schade lijdt of zal lijden.

Anders dan appellant betoogt, is toename van de concurrentie geen rechtstreeks gevolg van de verleende vrijstelling ingevolge artikel 19, eerste lid, van de WRO.

Het project waarvoor in dit geval vrijstelling is verleend, moest zijn voorzien van een goede

ruimtelijke onderbouwing, in die zin dat gemotiveerd uiteengezet wordt waarom het project past in de huidige dan wel toekomstige bestemming van het betreffende gebied.

Concurrentieoverwegingen zijn ruimtelijk niet relevant en kunnen bij een ruimtelijke onderbouwing dus geen rol spelen.

Dat appellant schade lijdt in de vorm van omzetsdaling kan een gevolg zijn van toegenomen concurrentie, maar dit betekent nog niet dat die schade, mede gezien de aard van de aansprakelijkheid en de aard van de schade, aan de besluiten van 18 oktober 2005 en 28 maart 2006 kan worden toegerekend. Daarvoor is het verband te ver verwijderd. Van een toerekening zou wel sprake kunnen zijn indien de planologische maatregel op zichzelf een directe omzetsdaling zou veroorzaken, zoals bijvoorbeeld het geval is bij wegverleggingen. Dit doet zich hier echter niet voor.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 30-10-2013

ECLI: ECLI:NL:RVS:2013:1727

Zaaknummer: 201300499/1/A2

Wetsartikelen: 6.1 Wro

RECHTSPRAAK

Planschade Roermond

Maximale invulling geluidsoverlast en luchtvervuiling bij aanleg van een weg

Casus

Appellanten zijn elk eigenaar van een woning aan de Maalbroek te Roermond. Aan de verzoeken om schadevergoeding hebben zij ten grondslag gelegd dat het bestemmingsplan, dat op 3 oktober 2005 in werking is getreden, de aanleg van een nieuwe verbindingsweg met Duitsland in een nabij hun woningen gelegen gebied mogelijk heeft gemaakt en dit de waarde van hun woningen heeft verminderd.

Appellanten betogen dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat het college bij de planvergelijking wat betreft de geluidbelasting en luchtkwaliteit terecht heeft betrokken dat het realiseren van de N280-Oost tot een afname van het verkeer op de Maalbroek heeft geleid. Daartoe voeren appellanten aan dat dit oordeel berust op de feitelijke situatie en dat de rechtbank heeft miskend dat er, planologisch gezien, geen beletselen zijn voor een toename van het verkeer op de Maalbroek.

Rechtsvraag

Hoe moeten de maximale gebruiksmogelijkheden worden beoordeeld?

Uitspraak

Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (o.m. uitspraak van 11 september 2013 in zaak nr. 201210333/1/A2, ECLI:NL:RVS:2013:1097), dient in het kader van het onderzoek of en zo ja, in hoeverre een nieuw bestemmingsplan, dat de aanleg van een weg mogelijk maakt, tot een planologische verslechtering leidt die schade tot gevolg heeft, ten aanzien van de geluidsoverlast en aantasting van de luchtkwaliteit een vergelijking te worden gemaakt tussen de maximale gebruiksmogelijkheden onder het oude en die onder het nieuwe planologische regime. Het tot besluiten op een verzoek om planschadevergoeding bevoegde bestuursorgaan dient bij het beoordelen van de maximale gebruiksmogelijkheden onder het nieuwe

planologische regime op de peildatum uit te gaan van een reële prognose van het maximaal aantal te verwachten motorvoertuigen per rijstrook en per tijdseenheid en de daarmee gemoeide geluidsoverlast en aantasting van de luchtkwaliteit, met inachtneming van de op die dag bestaande inzichten. Aan de hand daarvan dient te worden onderzocht of die geluidsoverlast en aantasting van de luchtkwaliteit zodanig zijn, dat het nieuwe regime tot een planologische verslechtering met een daaruit voortvloeiende waardevermindering van de woning heeft geleid.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 30-10-2013

ECLI: ECLI:NL:RVS:2013:1731

Zaaknummer: 201301102/1/A2

Wetsartikelen: 49 WRO

RECHTSPRAAK

GS Fryslân

Het bestuursorgaan heeft in redelijkheid kunnen kiezen voor het opleggen van een last onder dwangsom in plaats van het stilleggen van de inrichting.

Casus

Last onder dwangsom vanwege het overtreden van een voorschrift. Het door appellant bij de Rechtbank Noord-Nederland ingestelde beroep is ongegrond verklaard. In hoger beroep wordt door hem aangevoerd dat moet worden gekozen voor het stilleggen van de inrichting door middel van het opleggen van een last onder bestuursdwang.

Rechtsvraag

Heeft het bevoegd gezag kunnen kiezen voor het opleggen van een last onder dwangsom?

Uitspraak

Zowel een last onder bestuursdwang als een last onder dwangsom zijn herstelsancties in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Herstelsancties strekken tot het voorkomen van herhaling van een overtreding. Ook indien de door appellant gewenste stillegging van de inrichting door het opleggen van een last onder bestuursdwang zou plaatsvinden, zou deze uitsluitend mogen strekken tot het voorkomen van een nieuwe overtreding van het desbetreffende voorschrift en niet tot het bestraffen van de drijver van de inrichting. Gelet op de geringe kans van nieuwe overtredingen en de belangen van de drijver van de inrichting heeft het college in redelijkheid kunnen kiezen voor het opleggen van een last onder dwangsom in plaats van het stilleggen van de inrichting door middel van een last onder bestuursdwang.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 23-10-2013

ECLI: ECLI:NL:RVS:2013:1658

Zaaknummer: 201301898/1/A4

Wetsartikelen: 5:2 lid 1 onder b Abw, 5:21 Abw en 5:32 Abw

RECHTSPRAAK

Breda

Eerst in hoger beroep aangevoerde grond blijft buiten beschouwing. In redelijkheid is aansluiting gezocht bij de grenswaarden in de richtlijn voor lichthinder van sportverlichting.

Casus

Afwijzing verzoek om maatwerkvoorschriften vanwege verlichting tennispark. Appellant stelt lichthinder te ondervinden van de lichtmasten van een tennispark. Verweerder heeft geweigerd om voor deze lichtmasten maatwerkvoorschriften te stellen omdat volgens hem is voldaan aan de grenswaarde van 10 lux op de gevel die wordt gehanteerd in de 'Algemene richtlijn betreffende lichthinder, deel 1 (1999) Algemeen en Grenswaarden voor sportverlichting' van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (hierna: de richtlijn). Het bij de rechtbank ingestelde beroep is ongegrond verklaard. In hoger beroep wordt aangevoerd dat de rechtbank ten onrechte is voorbijgegaan aan het feit dat de lichtmasten hoger zijn dan 15 meter en de Flora- en faunawet in verband met deze hoogte eisen stelt.

Rechtsvraag

Kan deze niet eerder aangevoerde grond in hoger beroep worden aangevoerd? Heeft verweerder in redelijkheid kunnen toetsen aan de richtlijn?

Uitspraak

Deze grond en de daaraan ten grondslag liggende feiten zijn eerst in hoger beroep aangevoerd. Aangezien het hoger beroep is gericht tegen de uitspraak van de rechtbank en er geen reden is waarom het betoog wat betreft de hoogte van de lichtmasten niet reeds bij de rechtbank kon worden aangevoerd, en appellant en anderen dit uit een oogpunt van een zorgvuldig en doelmatig gebruik van rechtsmiddelen hadden behoren te doen, dient dit betoog buiten beschouwing te blijven.

Verweerder heeft in redelijkheid kunnen aansluiten bij de richtlijn. Bij toepassing van de richtlijn is bepalend of aan de in de richtlijn gegeven grenswaarden wordt voldaan en niet dat

binnen een woning lichthinder kan worden ervaren.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 09-10-2013

ECLI: ECLI:NL:RVS:2013:1427

Zaaknummer: 201207037/1/A4

Wetsartikelen: 2.1 lid 3 Activiteitenbesluit milieubeheer

RECHTSPRAAK

Planschade Wormerland

Maximale invulling goot- en dakhoogte stacaravans

Casus

Wederpartij is sinds 3 oktober 1973 eigenaar van de boerderij. Op 30 augustus 2010 heeft hij verzocht om een tegemoetkoming in de schade ten gevolge van het bestemmingsplan 'Landelijk gebied' en een op 21 juli 2009 krachtens artikel 19 van de WRO verleende vrijstelling. Als gevolg van deze planologische wijzigingen is de oprichting van 39 chalets op het naastgelegen perceel mogelijk, waardoor het woonperceel, door verlies van privacy en uitzicht en meer drukte, minder waard is geworden, aldus het verzoek.

Onder het oude bestemmingsplan had het buurperceel de bestemming 'Kampeerterrein'. Onder meer mochten op deze gronden ten hoogste 39 onderkomens worden opgericht of aanwezig zijn. Een onderkomen was ingevolge de bij het oude bestemmingsplan behorende voorschriften een voor verblijf geschikt, al dan niet aan het oorspronkelijk gebruik onttrokken voer- of vaartuig, ark, kampeerauto, toer- of stacaravan voor zover geen bouwwerk zijnde, alsmede een tent. Voor de onderkomens was geen maatvoering in die voorschriften vastgelegd.

De rechtbank heeft geoordeeld dat het was uitgesloten dat onder het oude bestemmingsplan stacaravans met een nok- en goothoogte van 5 m en een oppervlakte van 70 m² waren gerealiseerd.

Rechtsvraag

Van welke goot- en dakhoogte voor de stacaravans moet worden uitgegaan bij de maximale invulling van het oude bestemmingsplan?

Uitspraak

Het college heeft onder meer, onder verwijzing naar een brief van de SAOZ van 7 december 2012, aangevoerd dat stacaravans met een goot- en nokhoogte van meer dan 3,3 m en een oppervlakte van meer dan 50 m² bestaan, waarbij het als voorbeeld heeft gewezen op

stacaravans die uit twee delen bestaan of demontabel zijn. Gelet hierop, is niet met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid uit te sluiten dat op het buurperceel stacaravans zouden staan die een aan de recreatiewoningen gelijke goot- en nokhoogte en oppervlakte hadden, zodat het college hiervan, bij de maximale invulling van het oude bestemmingsplan, heeft mogen uitgaan.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 09-10-2013

ECLI: ECLI:NL:RVS:2013:1435

Zaaknummer: 201209159/1/A2

Wetsartikelen: 6.1 Wro

RECHTSPRAAK

Planschade Zederik

Voorzienbaarheid en normaal maatschappelijk risico.

Casus

Op 12 februari 1964 heeft belanghebbende de woning te Meerkerk gekocht. Op 12 december 1980 heeft hij een aangrenzend perceel gekocht. Bij brief van 23 april 2010 heeft belanghebbende het college verzocht om een tegemoetkoming in planschade. Aan de aanvraag heeft hij ten grondslag gelegd dat het bestemmingsplan 'De Weide' woningbouw in een dicht bij de woning en de aangrenzende percelen gelegen gebied mogelijk heeft gemaakt en dit de waarde van de woning en het aangrenzend perceel heeft verminderd.

Het college heeft geoordeeld dat belanghebbende door het nieuwe bestemmingsplan in een nadeliger positie is komen te verkeren en de waarde van de woning en het aangrenzend perceel ten tijde van de inwerkingtreding van dat plan is gedaald. Voorts was woningbouw in het plangebied volgens het college niet voorzienbaar en dient, nu artikel 6.2, tweede lid, van de Wro op de aanvraag van toepassing is, van de schade 2% van de waarde van de onroerende zaak onmiddellijk vóór het opkomen ervan, voor rekening van belanghebbende te worden gelaten.

Appellante betoogt dat de rechtbank heeft miskend dat de planologische verandering voor belanghebbende ten tijde van de aankoop van het aangrenzend perceel voorzienbaar was, en verder dat de binnen het normale maatschappelijke risico vallende schade boven de drempel van 2% van de waarde van de woning en het aangrenzend perceel uitstijgt en de desbetreffende schade geheel voor rekening van belanghebbende diende te worden gelaten.

Rechtsvraag

Hoe moet de voorzienbaarheid en omvang van het normaal maatschappelijk risico worden beoordeeld?

Uitspraak

Op grond van het streekplan was woningbouw in het plangebied ten tijde van de aankoop van

het aangrenzend perceel voor belanghebbende voorzienbaar. Dat de precieze planologische invulling van het plangebied destijds nog niet vaststond, laat onverlet dat een redelijk denkend en handelend koper rekening kon houden met de kans dat de planologische situatie aldaar in ongunstige zin zou veranderen, omdat het plangebied in het streekplan was aangewezen als uitbreidingsmogelijkheid voor woningbouw. Aan het tijdsverloop tot de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan komt voorts niet de betekenis toe die de rechtbank daaraan heeft toegekend, reeds omdat, zoals de Afdeling eerder (o.m. uitspraak van 21 december 2011 in zaak nr. 201101503/1/H2) heeft overwogen, voor het antwoord op de vraag of een planologische wijziging voor de desbetreffende aanvrager voorzienbaar was, uitsluitend de planologische situatie ten tijde van de koop van de onroerende zaak, derhalve in dit geval op 12 december 1980, van belang is.

Appellante heeft het standpunt ingenomen dat de door belanghebbende gestelde schade tot het normale maatschappelijke risico behoort omdat de uitbreiding van de kern Meerkerk feitelijk alleen in zuidelijke richting mogelijk was, het voor agrarisch gebruik bestemde plangebied al langere tijd door stedelijke functies werd omsloten, agrarisch gebruik van het plangebied daardoor lastig was geworden en daarvan feitelijk al geruime tijd geen sprake meer was en in de bestaande infrastructuur rekening was gehouden met de toekomstige aantakking op de nog te realiseren woonwijk. Onder deze omstandigheden lag de planologische wijziging, inclusief de te verwachten verkeerstoename, in de lijn der verwachtingen, aldus appellante.

Tog Nederland Midden heeft het college geadviseerd dat de door appellante aangevoerde omstandigheden niet tot afwijking van het forfait van artikel 6.2, tweede lid, van de Wro nopen, omdat die omstandigheden zich ten tijde van de aankoop van de onroerende zaak nog niet of niet in volle omvang voordeden, zodat belanghebbende daarmee geen rekening kon houden.

Door op dat advies af te gaan, heeft het college miskend dat voor het antwoord op de vraag of en zo ja, in hoeverre de schade binnen het normale maatschappelijke risico valt, de situatie ten tijde van de aankoop van de onroerende zaak niet van belang is.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 02-10-2013

ECLI: ECLI:NL:RVS:2013:1408

Zaaknummer: 201210693/1/A2

Wetsartikelen: 6.1 Wro, 6.2 Wro en 6.3 Wro

RECHTSPRAAK

Planschade Brunssum

Voor de eigendomssituatie mocht het college afgaan op hetgeen in de openbare registers van het kadaster over de eigendom is vermeld

Casus

Wederpartij heeft het college op 13 juni 2010 verzocht om vergoeding van schade ten gevolge van het bestemmingsplan 'Woongebieden herziening 2003' dat op 7 oktober 2004 in werking is getreden, omdat zijn percelen daardoor in waarde zijn verminderd.

Aan het besluit van 4 juli 2011 heeft het college op advies van CSO Adviesbureau van 20 juni 2011 ten grondslag gelegd dat wederpartij op de peildatum nog geen eigenaar van perceel was en het gebruik van perceel voor woondoeleinden onder het bestemmingsplan 'Dorpstraat en omgeving' in verband met de geringe oppervlakte ervan al beperkt was, zodat de planologische wijziging voor wederpartij geen nadeel oplevert.

Rechtsvraag

Wat is bepalend voor de eigendomsituatie?

Uitspraak

Het college heeft terecht aangevoerd dat een oordeel over de vraag of wederpartij door verjaring eigenaar is geworden van het perceel was voorbehouden aan de civiele rechter. Het college mocht, zolang geen oordeel van die rechter voorlag, afgaan op hetgeen in de openbare registers van het kadaster over de eigendom is vermeld.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 02-10-2013

ECLI: ECLI:NL:RVS:2013:1375

Zaaknummer: 201210008/1/A2

Wetsartikelen: 49 WRO

RECHTSPRAAK

Planschade Zwolle

Privaatrechtelijke beperkingen worden in beginsel niet in de planvergelijking betrokken

Casus

Volgens appellant lijdt hij uitzichtschade als gevolg van de inwerkingtreding van 'Uitwerkingsplan Stadshagen II, Deelplan 1, Noordschil Westenholte', omdat woningen kunnen worden gerealiseerd op de percelen tegenover zijn woning. Hij heeft in dit verband aangevoerd dat, hoewel op deze percelen ook onder het voordien geldende planologische regime een woonbestemming rustte, hierop geen woningen konden worden gebouwd. Daaraan stonden privaot- en publiekrechtelijke beperkingen, die voortvloeiden uit het tracé van de toenmalige Rijksweg 38 (de huidige Voorsterweg), in de weg. Ook stonden diverse publiekrechtelijke beperkingen, waaronder de Verkeerswet tegen lintbebouwing, het Rapport rooilijnen langs rijkswegen van Rijkswaterstaat uit 1988 en de Richtlijnen inzake toepassing van de Wet op de Ruimtelijke Ordening van de provincie Overijssel, aan de realisatie van woningen op de percelen in de weg, aldus appellant.

Rechtsvraag

Hebben de privaatrechtelijke beperkingen tot gevolg dat de maximale mogelijkheden die het oude bestemmingsplan bood met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid kon worden uitgesloten?

Uitspraak

Niet de feitelijke situatie, maar de bestemming die op de tegenover de woning van appellant liggende percelen rustte is leidend bij de planologische vergelijking en bij de beoordeling of sprake is van planologisch nadeel. Privaatrechtelijke beperkingen worden in beginsel niet in de planvergelijking betrokken. Niet in geschil is dat op de desbetreffende percelen onder het oude bestemmingsplan een woonbestemming rustte. De aanwezigheid van de weg en de destijds bestaande plannen voor verandering daarvan staan hier los van. Appellant heeft onvoldoende uiteengezet welke feiten en omstandigheden en welke specifieke regels onder

het oude planologische regime concreet in de weg stonden aan realisatie van woningen op de percelen tegenover zijn woning. Met hetgeen hij heeft aangevoerd heeft hij niet aannemelijk gemaakt dat er evidente belemmeringen waren op grond waarvan realisering van de maximale mogelijkheden die het oude bestemmingsplan bood met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid kon worden uitgesloten.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 02-10-2013

ECLI: ECLI:NL:RVS:2013:1323

Zaaknummer: 201208450/1/A2

Wetsartikelen: 6.1 Wro en 6.3 Wro

ANNOTATIE

mr. D.S.P. Roelands-Fransen

1. Opnieuw heeft de Afdeling bestuursrechtspraak een nuance aangebracht in de wijze waarop wordt beoordeeld of door een nieuwe ontwikkeling sprake is van 'duurzame ontwricting' van de voorzieningenstructuur. In de uitspraak van 10 juni 2009 (nr. 200808122/11/R3) bracht de Afdeling bestuursrechtspraak reeds een belangrijke wijziging aan in de beoordeling of sprake zou zijn van duurzame ontwricting. Vanaf dat moment werd namelijk duidelijk dat geen doorslaggevende betekenis meer zou toekomen aan de vraag of overaanbod in het verzorgingsgebied en mogelijk sluiting van bepaalde detailhandelsvestigingen zal ontstaan. De Afdeling bestuursrechtspraak hanteerde vanaf dat moment als doorslaggevend criterium of voor inwoners van een bepaald gebied een voldoende voorzieningenniveau behouden zou blijven als gevolg van het toevoegen van extra aanbod. Daarbij was van doorslaggevend belang dat zij op een aanvaardbare afstand van hun woonplaats hun dagelijkse inkopen zouden kunnen blijven doen. Deze zelfde lijn werd gevolgd voor niet-dagelijkse inkopen (zie bijv. ABRvS 2 december 2009, nr. 200901438/1/R3).

2. In de hier opgenomen uitspraak van 18 september 2013 brengt de Afdeling bestuursrechtspraak een nuance op deze jurisprudentielijn aan door te bepalen dat voor de vraag of sprake kan zijn van duurzame ontwricting van het voorzieningenniveau voortaan doorslaggevend moet worden geacht of inwoners van een bepaald gebied niet langer op een aanvaardbare afstand van hun woning kunnen voorzien in hun eerste levensbehoeften. In die uitspraak van 18 september 2013 betrof het een beroep van een speelgoedwinkel die zich verzette tegen de komst van een nieuwe Intertoys in het plangebied. De Afdeling oordeelde met inachtneming van dit nieuwe criterium dat speelgoed naar zijn aard niet voorziet in een eerste levensbehoefte. Met die redenering werd het beroep op duurzame ontwricting dan ook van tafel geveegd.

3. Worden met deze uitspraak concurrenten van branches die niet in eerste levensbehoeften voorzien op het gebied van duurzame ontwricting buiten spel gezet? Niet helemaal, zo getuigt een tussenuitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 5 december 2012 (nr. 201200385/1/T1/R3) betreffende het bestemmingsplan Emmeloord-De Deel Stadshart. In die

tussenuitspraak oordeelde de Afdeling bestuursrechtspraak, kort gezegd, dat het vaststellen van een bestemmingsplan dat voorziet in nieuwe ontwikkelingen waarbij niet inzichtelijk wordt gemaakt welke effecten een mogelijke toename van de leegstand heeft op het ondernemers- en woon- en leefklimaat, in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. De Afdeling bestuursrechtspraak achtte daarbij van belang dat onvoldoende rekening was gehouden met een stagnatie in de branche en een toename van internetbestedingen. Bij voornoemde tussenuitspraak werd het bestuursorgaan opgedragen deze effecten wel inzichtelijk te maken. Bij einduitspraak van 11 september 2013 (nr. 201200385/1/R2) oordeelde de Afdeling bestuursrechtspraak vervolgens dat de gemeenteraad er wel in geslaagd was de effecten van de nieuwe ontwikkelingen op het bestaande winkelgebied inzichtelijk te maken waarbij de uitkomsten van het onderzoek en de door de gemeenteraad daaraan verbonden conclusies zeer marginaal werden getoetst.

4. Ook in de hier opgenomen uitspraak van 18 september 2013 betoogt de concurrent van Intertoys dat het toevoegen van extra aanbod tot een toename van de leegstand zal leiden hetgeen een negatief effect heeft op het woon- en leefklimaat en ondernemersklimaat. Ten aanzien daarvan oordeelt de Afdeling bestuursrechtspraak echter dat deze stelling onvoldoende cijfermatig is onderbouwd.

5. Al met al toont deze jurisprudentie dat het steeds lastiger wordt om concurrerende ontwikkelingen aan te vechten. Daartegenover moet echter worden gesteld dat het argument dat een ontwikkeling zou leiden tot duurzame ontvruchting tot op heden in de jurisprudentie nog niet werd geaccepteerd, lijvige Distributie Planologische Onderzoeken (DPO's) ten spijt.

6. Ik zie overigens nog wel ruimte voor de ontwikkeling van jurisprudentie op dit vlak. In de eerste plaats is interessant hoe de Afdeling bestuursrechtspraak het criterium 'eerste levensbehoefte' zal gaan uitleggen. Een kleine doorkijk naar meer recente jurisprudentie leert dat de Afdeling bestuursrechtspraak een tuincentrum niet onder eerste levensbehoefte schaaft (ABRvS 30 oktober 2013, nr. 201301888/1/R2) en een supermarkt wel (ABRvS 29 oktober 2013, nr. 201306171/2/R2). Hoe zal echter worden omgegaan met winkels die op het grensvlak liggen, zoals een patissier die ook wat brood verkoopt of een Hema-winkel die deels in dagelijks aanbod voorziet en deels in niet-dagelijks aanbod? In de tweede plaats zie ik wel degelijk mogelijkheden voor het aanvechten van ontwikkelingen in krimpregio's. Van belang is dan wel dat stellingen omtrent duurzame ontvruchting en leegstand kwantitatief worden onderbouwd met een Distributie Planologisch Onderzoek (DPO). Het spel lijkt dus nog niet gespeeld!

ANNOTATIE

Tonny Nijmeijer

1. Ter bescherming van welke belangen is een publiekrechtelijke norm vastgesteld? Dat is de centrale vraag die bij de toepassing van het relativiteitsvereiste door de bestuursrechter moet worden beantwoord. Vanwege de dikwijls ruime/vage formulering van een wettelijke norm, is het antwoord niet altijd evident. Voornoemde vraag heeft met de inwerkingtreding van de Wet aanpassing bestuursprocesrecht (met ingang van 1 januari 2013, Stb. 2012, 684) aan belang gewonnen, omdat het relativiteitsvereiste sindsdien in ieder bestuursrechtelijk geding geldt. Bovenstaande uitspraak maakt duidelijk (r.o. 4) dat die gelding ook bestaat ten aanzien van besluiten die naar aanleiding van een tussenuitspraak zijn genomen en die na 1 januari 2013 bekend zijn gemaakt.

2. Intussen heeft de Afdeling zich over het beschermingsperspectief van menig publiekrechtelijke norm uitgesproken. In die jurisprudentie gaat het veelal om 'omgevingsrechtelijke' normen (dat is verklaarbaar omdat het relativiteitsvraagstuk tot 1 januari 2013 alleen aan de orde kwam in zaken die onder de reikwijdte van (art. 1.9 van) de Crisis- en herstelwet vielen). Wat opvalt is dat de toepassing van het relativiteitsvereiste in relatie tot omgevingsrechtelijke normen soms geen digitaal resultaat oplevert. Ik bedoel daarmee dat het antwoord op de vraag of een beroepsgrond wordt getroffen door het relativiteitsvereiste niet bij voorbaat een 'ja' of 'nee' oplevert maar afhankelijk is van de omstandigheden van het geval. In het bijzonder speelt het aspect afstand daarbij een rol (nota bene: het relativiteitsvereiste staat los van de vraag of een rechtzoekende belanghebbende is als bedoeld in art. 1:2 Awb). Dat geldt voor alle zaken waarin – volgens de jurisprudentie van de Afdeling – de toepassing van het relativiteitsvereiste moet worden gerelateerd aan de bescherming van het woon- en leefklimaat van diegene die zich in een bestuursrechtelijk geding op een omgevingsrechtelijke norm beroept. Een illustratie daarvan bieden de uitspraken over de werking van het relativiteitsvereiste in relatie tot de Natuurbeschermingswet 1998 (o.a. ABRvS 28 augustus 2013, nr. 201302265/1/R6, met name r.o. 2.2 (Rozendaal)) en de Flora- en faunawet (o.a. ABRvS 18 juni 2013, nr. 201210708/1/A4, met name r.o. 8.3 (Noordoostpolder)). In relatie tot de normen uit de Wet geluidhinder, dook het criterium van het woon- en leefklimaat ook op (o.a. ABRvS 28 maart 2012, nr. 201109828/1/A1,

met name r.o. 2.5.2. (Schiedam)). De reikwijdte van het relativiteitsvereiste wordt in zo'n geval bepaald door de afstand tussen de woonlocatie van de degene die zich in rechte op een publiekrechtelijke norm beroept en de activiteit die in het door hem bestreden besluit aan de orde is. Hoewel het woordje 'kennelijk' in artikel 8:69a Awb suggereert dat bij de beoordeling van de doeltreffendheid van een beroepsgrond steeds sprake is van een absoluut 'ja' of 'nee' en dus van een statische reikwijdte van het relativiteitsvereiste, leert de jurisprudentie in omgevingsrechtelijke zaken dat evengoed sprake kan zijn van een dynamische werking van het relativiteitsvereiste, waarbij de dynamiek wordt bepaald door het afstandsaspect in het concrete geval.

3. In de hierboven afgedrukte uitspraak gaat het om het relativiteitsvereiste in relatie tot parkeernormen. Dat die normen in geen geval tot doel hebben om concurrentiebelangen te beschermen, is evident. Het te beschermen belang wordt door de Afdeling in dezen verwoord als het voorkomen van parkeeroverlast in de directe omgeving van een bouwplan. Met het criterium 'directe omgeving' wordt wederom een afstandscriterium geïntroduceerd waardoor toepassing van het relativiteitsvereiste ook in relatie tot parkeernormen een dynamisch karakter krijgt.

ANNOTATIE

mr. V.M.Y. van 't Lam

1. In de hiervoor opgenomen uitspraak is een omgevingsvergunning voor milieu voor milieuneutrale wijzigingen aan de orde. Een dergelijke vergunning wordt voorbereid met de reguliere voorbereidingsprocedure en dus niet met afdeling 3.4 Awb (art. 3.10 lid 3 Wabo en art. 2.14 lid 5 Wabo). Voorts geldt een ander beoordelingskader dan voor de 'reguliere' omgevingsvergunning voor milieu ex artikel 2.1, eerste lid, onder e, Wabo (zie randnr. 2). De vergunning voor een milieuneutrale wijziging vervangt de oude artikel 8.19 WMB-melding. Voor zover mij bekend is er nog niet veel jurisprudentie over de uitleg van de nieuwe regeling (art. 3.10 lid 3 Wabo en art. 2.14 lid 5 Wabo). Daarom sta ik hier kort stil bij deze uitspraak en deze regeling.

2. In deze zaak is de vraag aan de orde of het aanmeren van schepen aan de kade gedurende de avond- en nachtperiode kan worden verwezenlijkt via een milieuneutrale wijziging als bedoeld in de zin van artikelen 3.10, derde lid, Wabo en artikel 2.14, vijfde lid, Wabo. Volgens zowel de rechtbank als de Afdeling bestuursrechtspraak kan dat niet. De reden is dat er andere of grotere nadelige gevolgen zullen optreden als gevolg van deze verandering. Een vergunning als bedoeld in artikel 3.10, derde lid, Wabo is immers alleen mogelijk als:

- a. de verandering niet leidt tot andere of grotere nadelige gevolgen voor het milieu dan volgens de geldende omgevingsvergunning zijn toegestaan;
- b. er geen sprake is van de verplichting tot het maken van een milieu-effectrapport als bedoeld in hoofdstuk 7 van de WMB;
- c. de verandering niet leidt tot een andere inrichting of mijnbouwwerk dan waarvoor eerder een omgevingsvergunning is verleend (zie art. 3.10 lid 3 Wabo).

Als aan deze drie voorwaarden is voldaan, dan moet de omgevingsvergunning worden verleend. Dat volgt uit artikel 2.14, vijfde lid, Wabo. Dat betekent dat aan de hand van deze drie voorwaarden zowel moet worden gezien óf een verandering kan worden vergund met artikel 3.10 lid 3 Wabo én of de vergunning daadwerkelijk moet worden verleend (zie hierover ook

K.J. de Graaf en N.G. Hoogstra in hun annotatie bij ABRvS 7 november 2011, MenR 2012/37). Voor het antwoord op de vraag hoe deze drie voorwaarden worden ingevuld, is naar mijn mening de onder artikel 8.19 WMB (oud) gewezen jurisprudentie onverkort relevant. ‘Hoewel de melding wordt vervangen door een aanvraag om vergunning, is niet beoogd de strekking van de regeling te veranderen’, zo staat in de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2008/09, 31 953, nr. 3, p. 103). Omdat de verandering (het aanmeren van schepen in de avond- en nachtperiode) in casu wel leidt tot andere of grotere nadelige gevolgen voor het milieu, kan de verandering niet met toepassing van artikel 2.14, vijfde lid, Wabo worden vergund. De Afdeling laat in het midden of de geluidhinder die daardoor ontstaat, kwalificeert als indirecte of als directe geluidhinder. In beide gevallen kan de verandering niet worden vergund met artikel 2.14, vijfde lid, Wabo, omdat sprake is van andere dan wel grotere nadelige gevolgen voor het milieu.

a. Indirecte geluidhinder. De vigerende vergunning bevat geen normen ter beperking van indirecte geluidhinder. Als het aanmeren van schepen in de avond- en nachtperiode zou kwalificeren als indirecte geluidhinder, dan zou toename van geluidhinder niet zijn toegestaan op grond van de geldende vergunning zodat reeds daarom geen vergunning kan worden verleend met toepassing van artikel 2.14, vijfde lid, Wabo, aldus de Afdeling.

b. Directe geluidhinder. Volgens de Afdeling staat niet vast dat met de vergunde verandering een voorschrift van de vigerende vergunning ten aanzien van directe geluidhinder niet zou worden overtreden. De Afdeling verwijst daarbij naar een geluidrapport. Niet vast staat dat het afmeren niet leidt tot een grotere geluidbelasting.

3. Op grond van de in de uitspraak vermelde feiten lijkt het zodoende evident dat de verandering niet kan worden vergund met toepassing artikel 2.14, vijfde lid, Wabo. Mocht de verandering wel met toepassing van artikel 2.14, vijfde lid, Wabo kunnen worden vergund, dan lijkt het mij op basis van de Wabo en de memorie van toelichting nog niet bepaald gemakkelijk om te bepalen welke voorschriften aan de vergunning kunnen of moeten worden verbonden. In de memorie van toelichting staat namelijk expliciet dat het – anders dan bij de voormalige artikel 8.19 WMB-melding – wel mogelijk is voor het bevoegd gezag om de voorschriften van de vergunning waarvan wordt afgeweken, aan te passen (Kamerstukken II 2008/09, 31 953, nr. 3, p. 103-104). Volgens vaste jurisprudentie wijzigde de artikel 8.19 WMB-melding de vergunning immers niet (zie o.a. ABRvS 21 augustus 2002, AB 2003/28, m.nt. F.C.M.A. Michiels). Als de milieucontouren echter moeten worden aangepast, dan moet een andere procedure worden gevolgd, zo blijkt uit de memorie van toelichting. Zie onderstaand citaat:

‘Indien het bevoegd gezag tot de conclusie komt dat de milieucontouren van de vergunning te

ruim zijn (dus de vergunning aangepast moet worden wat betreft de toegestane milieugevolgen), zal een procedure tot wijziging van de vergunning moeten worden gestart. Op de voorbereiding tot wijziging van de vergunning is de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing. Dit volgt uit artikel 3.15, derde lid, van de Wabo' (Kamerstukken II 2008/09, 31 953, nr. 3, p. 103-104 (MvT)).

Wordt hiermee een vierde voorwaarde geïntroduceerd, in aanvulling op de drie in artikel 310, derde lid, Wabo opgesomde voorwaarden? Dat wordt mij niet direct duidelijk. Het voormalige artikel 8.19 WMB bood – anders dan de huidige regeling – expliciet de mogelijkheid om een melding niet te accepteren omdat er aanleiding bestaat om toepassing te geven aan de artikelen 8.22, 8.23 of 8.25 WMB (oud) welke artikelen de mogelijkheid boden de vergunning aan te passen of aan te scherpen. De huidige regeling biedt geen mogelijkheid om de vergunning voor een milieuneutrale wijziging te weigeren omdat die vergunning aanscherping behoeft. Zodoende is niet duidelijk wat de wetgever exact heeft bedoeld met de hiervoor geciteerde passage. Wat daar van zij, uit een uitspraak van de Rechtbank Midden-Nederland lijkt in elk geval te volgen dat als een milieucontour ruim is, dat dat niet per se hoeft te leiden tot het aanpassen van de vergunning en dus tot een procedure tot wijzigen van de vergunning. In de desbetreffende uitspraak stelt de rechtbank vast dat ten gevolge van de verandering – bestaande uit een verdubbeling van de verfproductie – voor een aantal milieucompartmenten ruimschoots wordt voldaan aan de norm dan wel dat de verandering leidt tot een aanzienlijke verbetering ten opzichte van de vigerende vergunning. Appellanten voerden aan dat er sprake was van onwenselijke opvulling van de normen van de vigerende vergunning. De rechtbank volgt deze redenering niet. Kort samengevat moet volgens de rechtbank het bevoegd gezag regelmatig ambtshalve bezien of de vergunningvoorschriften toereikend zijn. De artikelen 2.30 en 2.31 Wabo bieden de mogelijkheid de vergunning ambtshalve te wijzigen. De vraag of de vergunning ambtshalve moest worden gewijzigd, valt volgens de rechtbank buiten het kader van de onderhavige procedure (Rb. Midden-Nederland 8 februari 2013, ECLI:NL:RBMNE:2013:BZ1130, MenR 2013/78, m.nt. Arentz). Afgewacht moet worden of de Afdeling deze redenering zal volgen. Gelet op de hiervoor geciteerde overweging van de memorie van toelichting sluit ik het niet uit dat de Afdeling zal oordelen dat de milieucontouren gewijzigd hadden moeten worden dan wel dat het bevoegd gezag had moeten nagaan of daartoe reden bestond.

4. Als de verandering niet met artikel 2.14, vijfde lid, Wabo kan worden vergund, dan resteert aldus een veranderingsvergunning of een revisievergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder e, Wabo respectievelijk artikel 2.6 Wabo.

ANNOTATIE

mr. D.S.P. Roelands-Fransen

1. Met de inwerkingtreding van de Wabo en het Bor is vanuit de wens om de administratieve lasten te verminderen, de categorie omgevingsvergunningvrije bouwwerken aanzienlijk verruimd. De praktijk wijst inmiddels uit dat bij toepassing van artikel 2 en artikel 3 van bijlage II bij het Bor toch een aantal juridische vraagstukken rijst. Deze vraagstukken doen zich voor in het kader van handhavingskwesties al dan niet ambtshalve door het bevoegd gezag of op verzoek van derden. De hier opgenomen twee uitspraken vormen daar een mooi voorbeeld van.

2. In beide zaken gaat het om het oprichten van bebouwing in het achtererfgebied dat niet openbaar is en niet grenst aan openbaar gebied. In de uitspraak van 10 juli 2013 gaat het om het oprichten van een garage waarvoor geen omgevingsvergunning is verleend. In de uitspraak van 17 juli 2013 betreft het een uitbouw aan de zijgevel van een woning. In beide gevallen wordt door het bevoegd gezag een last onder dwangsom opgelegd wegens het zonder omgevingsvergunning realiseren van de garage respectievelijk uitbouw. In beide uitspraken staat daarom de vraag centraal of de bebouwing op grond van artikel 2.3, tweede lid, van het Bor in samenhang gelezen met artikel 2 van bijlage II bij het Bor, omgevingsvergunningvrij kon worden opgericht.

3. Artikel 2 van bijlage II bij het Bor onderscheidt zich van artikel 3 van bijlage II bij het Bor doordat het bouwen niet hoeft te voldoen aan de regels uit een bestemmingsplan, beheersverordening of andere planologische regeling (zie ook toelichting op bijlage II Bor, Stb. 2010, 143, p. 128). Daarmee wordt het bestemmingsplan echter niet volledig buiten spel gezet. Dit bestemmingsplan is namelijk wel degelijk van belang voor de vraag of het bouwwerk in het achtererfgebied wordt opgericht. In beide hier opgenomen uitspraken refereert de Afdeling bestuursrechtspraak aan de definitie van ‘achtererfgebied’ in de zin van artikel 1, eerste lid, van bijlage II bij het Bor waarin is opgenomen: ‘erf aan de achterkant en de niet naar openbaar toegankelijk gebied gekeerde zijkant, op meer dan 1 m van de voorkant van het hoofdgebouw.’ Onder ‘erf’ wordt vervolgens begrepen: ‘al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is

ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, en, voor zover een bestemmingsplan of een beheersverordening van toepassing is, deze die inrichting niet verbieden.’ De crux zit in het laatste gedeelte van deze definitie van ‘erf’; daar wordt immers betekenis toegekend aan het bestemmingsplan of de beheersverordening. Anders dan door sommigen wordt verondersteld, is het bestemmingsplan of ander planologisch beleid dus wel degelijk van belang bij de vraag of sprake is van vergunningvrij bouwen in de zin van artikel 2 van bijlage II bij het Bor.

4. In de uitspraak van 10 juli 2013 stelt de Afdeling bestuursrechtspraak vast dat de ter plaatse vigerende bestemming weliswaar ‘Wonen’ betreft maar daarnaast de aanduiding ‘landschapswaarden’ kent. Op grond daarvan zijn de gronden feitelijk bestemd voor de instandhouding en ontwikkeling van de aanwezige landschappelijke waarden waardoor geen bebouwing mag worden opgericht. Hoewel de betreffende garage is opgericht op een gedeelte van het perceel dat feitelijk is ingericht ten dienste van de woning, maakt de op grond van het bestemmingsplan toegekende aanduiding dat het betreffende perceelgedeelte om die reden niet als ‘erf’ en dientengevolge evenmin als ‘achtererf’ kan worden aangemerkt. Volgens de Afdeling bestuursrechtspraak betreffen deze begrippen namelijk samenhangende begrippen. De consequentie daarvan is dat de betreffende garage dus niet vergunningvrij kon worden opgericht en het betreffende college dientengevolge bevoegd was om handhavend op te treden.

5. In de uitspraak van 17 juli 2013 deed zich een vergelijkbare situatie voor. De betreffende aanbouw werd daar gerealiseerd op een deel van het perceel dat de bestemming ‘Groenvoorzieningen (Rg)’ had op grond waarvan geen gebouwen mochten worden opgericht. De Afdeling overweegt in deze uitspraak expliciet dat de feitelijke inrichting van het perceel niet van invloed is op de wijze waarop het bestemmingsplan moet worden uitgelegd. Datzelfde geldt voor de omstandigheid dat de betreffende gronden op grond van een erfpachtovereenkomst mochten worden ingericht als privétuin ten behoeve van het gebruik van het hoofdgebouw. Nu de bestemmingsregeling in de weg stond aan het oprichten van bebouwing op het betreffende gedeelte van het perceel, was van een ‘achtererfgebied’ in de zin van artikel 2 van bijlage II bij het Bor geen sprake.

6. Beide uitspraken maken dus duidelijk dat voor de vraag of een uit- of aanbouw wordt opgericht in het achtererfgebied, dus wel degelijk betekenis toekomt aan een bestemmingsplan. Als uitvloeisel daarvan is het dus ook mogelijk om bij de vaststelling van een bestemmingsplan beperkingen op te leggen ten aanzien van het toepassingsbereik van het vergunningvrije bouwen op grond van artikel 2 van bijlage II Bor. Met andere woorden: indien niet wenselijk wordt geacht dat een achtererfgebied (volledig) vergunningvrij wordt bebouwd, dan bieden voornoemde uitspraken aanknopingspunten om een zodanige planologische

regeling vast te stellen die het oprichten van gebouwen verbiedt. Daarbij hoeft niet alleen gedacht te worden aan een bestemming die bebouwing als zodanig verbiedt, maar kan eveneens gedacht worden aan het opnemen van een bestemmingsregeling die bebouwing buiten een daartoe opgenomen bouwblok verbiedt of onder een aanlegvergunningstelsel brengt (zie ook toelichting op het Bor, Stb. 2010, 143, p. 134). Vooropgesteld dient uiteraard te worden dat bij het vaststellen van een dergelijke planologische regeling wel sprake dient te zijn van een bestemming die voorziet in 'een goede ruimtelijke ordening'. In dat verband is de vraag interessant of een bestemmingsplan dat aan een strook van een bij een woning behorende tuin/erf de bestemming 'Groen' toekent (uitsluitend) teneinde het volledig vergunningvrij bebouwen van die tuin/erf onmogelijk te maken, de toets van de Afdeling bestuursrechtspraak doorstaat. Een antwoord op deze vraag vormt ongetwijfeld slechts een kwestie van tijd!

ANNOTATIE

mr. D.S.P. Roelands-Fransen

Zie noot bij OGR 2013-0219.

ANNOTATIE

Berthy van den Broek

1. Deze uitspraak betreft een tweede tussenuitspraak en is een vervolg op ABRvS 28 november 2012 (ECLI:NL:RVS:2012:BY4408). Het geschil betreft een aanvraag om een tegemoetkoming in planschade, vanwege de bouw van een gebouw met een winkelruimte en tien appartementen nabij een woning, met toepassing van een vrijstelling ex artikel 19 WRO. In het eerste advies kwam de SAOZ tot de conclusie dat er geen sprake was van een planologisch nadeliger situatie, zodat de aanvraag werd afgewezen. De SAOZ concludeerde dat geen sprake is van een planologisch nadeliger situatie, mede gelet op het feit dat onder het oude planologische regime bedrijven in de milieucategorie 3 waren toegestaan, waarvan appellant in aanzienlijke mate hinder had kunnen ondervinden. Appellant stelde in de uitspraak van 28 november 2012 in r.o. 10 dat in het bestemmingsplan voor de vestiging van bedrijven in de milieucategorieën 1 t/m 3 minimumafstanden tot woonbebouwing zijn opgenomen, waar met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid niet aan kan worden voldaan. Uit de onderhavige uitspraak van 3 juli 2013 blijkt dat de SAOZ in een nader advies kennelijk tot de conclusie was gekomen dat de vestiging van bedrijven in milieucategorie 3 inderdaad met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid is uitgesloten. Dat is bijzonder want uit de jurisprudentie blijkt dat de Afdeling deze uitzonderingsgrond restrictief toepast. Slechts onder 'zeer uitzonderlijke omstandigheden' kan van een maximale invulling van het planologische regime worden afgeweken. De onderhavige casus biedt een zeldzaam voorbeeld: het niet kunnen voldoen aan afstandseisen die in het bestemmingsplan zijn opgenomen. Ik wijs erop dat het niet voldoen aan de afstanden die in de VNG-handreiking 'Bedrijven en milieuzonering' zijn opgenomen door de Afdeling niet als een uitzonderingsgrond wordt erkend (zie mijn annotatie bij ABRvS 6 maart 2013 in StAB 2013, nr. 13-62). Bovendien had de SAOZ bij de planvergelijking de ongebruikte ontheffingsmogelijkheden betrokken als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, aanhef en onder c, Wro. Het is inmiddels vaste jurisprudentie van de Afdeling dat deze ongebruikte ontheffingsmogelijkheden bij de maximale invulling van het bestemmingsplan buiten beschouwing worden gelaten, omdat de binnenplanse ontheffing in artikel 6.1, tweede lid, Wro wordt genoemd als een zelfstandige planschadeoorzaak (ABRvS 1 augustus 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BX3316). Deze jurisprudentielijn is door de wetgever min of meer bevestigd

met de opname van het nieuwe artikel 6.1, zesde lid Wro, dat op 25 april 2013 in werking is getreden. In Kamerstukken II 2011/13, 33 135, nr. 3, p. 14 overweegt de regering: 'Met het nieuwe zesde lid van art. 6.1 wordt ondubbelzinnig duidelijk gemaakt dat schade als gevolg van een bepaling die slechts een bevoegdheid geeft tot een nader besluit, pas bepaald wordt nadat een besluit, gebruik makend van die bevoegdheid, is genomen.'

2. In een nader advies komt de SAOZ tot de conclusie dat sprake is van een planologische verslechtering, omdat de privacy is aangetast en de overlast is toegenomen ten opzichte van de situatie onder het oude planologische regime, waar een beperking gold tot bedrijfsmatig gebruik in milieucategorie 2. De initiatiefnemer van het project, met wie de gemeente een verhaalsovereenkomst had gesloten, stelt dat er geen sprake is van een verlies aan privacy gelet op de aan het bouwplan toegevoegde afscheiding. De afscheiding heeft feitelijk een schadebeperkende werking, maar de Afdeling oordeelt dat dit geen rol speelt bij de planvergelijking: 'Dat de afscheiding de inblik in de woning feitelijk heeft beperkt, laat onverlet dat, bij de beoordeling van een aanvraag om een tegemoetkoming in planschade als gevolg van planologische ontwikkelingen op grond van derden, van de voor de belanghebbende meest ongunstige invulling van de planologische mogelijkheden van die gronden dient te worden uitgegaan. Voor de privacy is dat, anders dan bijvoorbeeld voor het uitzicht, de situatie waarbij op die gronden ter hoogte van de onroerende zaak van de belanghebbende geen afscheiding is geplaatst. Dat betekent dat de afscheiding in dit geval niet ten onrechte bij de planvergelijking buiten beschouwing is gelaten.' Deze overweging houdt een verfijning in van de standaardoverweging ten aanzien van de vergelijking van planologische regimes. Het is vaste jurisprudentie dat bij de planvergelijking niet moet worden uitgegaan van de feitelijke situatie maar van de maximale planologische mogelijkheden. Daarbij hanteert de Afdeling in recente jurisprudentie de overweging dat als een belanghebbende schade lijdt door planologische ontwikkelingen op gronden van derden er moet worden uitgegaan van de voor deze belanghebbende meest ongunstige invulling (zie ook ABRvS 28 november 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BY4387; ABRvS 17 juli 2013, ECLI:NL:RVS:2013:277). Het betreft de maximale, meest ongunstige invulling van het planologische regime (ABRvS 19 juni 2013, ECLI:NL:RVS:2013:CA3619). Voor de onderhavige casus heeft dat tot gevolg dat de feitelijke oprichting van de schadebeperkende afscheiding bij de planvergelijking buiten beschouwing wordt gelaten, zodat er sprake is van een planologische verslechtering. Er is derhalve sprake van schade. Een volgende vraag is, in hoeverre de plaatsing van de afscheiding tot het oordeel kan leiden dat de schadevergoeding geheel of gedeeltelijk 'anderszins is verzekerd' door middel van een compensatie in natura. In dat kader is de feitelijke plaatsing van de afscheiding wel degelijk relevant omdat de compensatie in natura volgens vaste jurisprudentie een duidelijke en zekere gebeurtenis dient te zijn (zie mijn annotatie bij ABRvS 18 juli 2012, StAB 2012, 12-137), terwijl de feitelijke

verwezenlijking in het kader van de planvergelijking geen rol mag spelen.

3. De initiatiefnemer van het project had in de zienswijze naar aanleiding van het nieuwe besluit gesteld dat dit besluit niet zorgvuldig was voorbereid omdat niet was onderzocht of de schade onder het normaal maatschappelijk risico valt als bedoeld in artikel 6.2, eerste lid, Wro. Het is voor degene met wie een verhaalsovereenkomst is gesloten belangrijk om zelf expliciet een beroep te doen op het normale maatschappelijke risico, aangezien de rechter niet ambtshalve hoeft te toetsen aan artikel 6.2, eerste lid, Wro (ABRvS 1 augustus 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BX3259). De overwegingen ten aanzien van het normaal maatschappelijk risico in de onderhavige uitspraak kunnen inmiddels als standaardoverwegingen worden beschouwd. Het is inmiddels vaste jurisprudentie dat artikel 6.2, eerste lid, Wro een zelfstandige betekenis heeft (ABRvS 5 september 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BX6492). Hoewel de Afdeling de nadruk legt bij het uitgangspunt dat de vraag of de schade tot het normaal maatschappelijk risico behoort, moet worden beantwoord met inachtneming van alle van belang zijnde omstandigheden, en daarbij de standaardoverweging uit haar uitspraak van 5 september 2012 herhaalt, kan bij de toepassing van artikel 6.2, eerste lid, Wro een forfaitaire drempel of kortingspercentage worden toegepast, zo maakt de Afdeling nogmaals duidelijk (zie eerder ABRvS 21 november 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BY3737). Wat nog opvalt, is dat de Afdeling in r.o. 9 overweegt dat het college een nieuw besluit dient te nemen op basis van een nader deskundigenadvies. Ik vraag me echter af of een bestuursorgaan in alle gevallen genoodzaakt is om advies te vragen aan een onafhankelijke deskundige omtrent de vraag of schade onder het normaal maatschappelijk risico valt.

ANNOTATIE

Tycho Lam

1. In de hierboven afgedrukte uitspraak van de Rechtbank Den Haag staat een beheersverordening centraal. Bij mijn weten betreft het de eerste uitspraak over een beheersverordening. Alleen om die reden is het al de moeite waard de uitspraak van een annotatie te voorzien. De relevante feiten kunnen beknopt als volgt worden samengevat. Vele jaren geleden zijn burgemeester en wethouders van de gemeente Den Haag een handhavingsactie gestart tegen de permanente bewoning of het als nachtverblijf gebruiken van een aantal tuinhuisjes op een volkstuinencomplex. Op het moment dat de dwangsombesluiten werden genomen was het gebruik in strijd met het ter plaatse geldende bestemmingsplan. Voordat de beslissingen op bezwaar werden genomen, heeft de gemeenteraad voor het betreffende gebied een beheersverordening vastgesteld. In de beslissing op bezwaar wordt handelen in strijd met de beheersverordening aan de opgelegde lasten onder dwangsom ten grondslag gelegd. In artikel 21 van de beheersverordening is – voor zover hier van belang – bepaald dat de (betreffende) gronden zijn bestemd voor volkstuinen en dat het gebruik van de gronden en opstallen voor het houden van nachtverblijf niet is toegestaan. In de beheersverordening is overgangsrecht vastgelegd. Dit overgangsrecht komt er kort gezegd op neer dat het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van de beheersverordening en hiermee in strijd is mag worden voortgezet. Gebruik dat in strijd is met het voorheen geldende bestemmingsplan is uitdrukkelijk van de toepasselijkheid van het in de beheersverordening vastgelegde overgangsrecht uitgezonderd. De rechtbank stelt zich de vraag of het mogelijk is dat in een beheersverordening bestaand illegaal gebruik van de toepasselijkheid van het overgangsrecht wordt uitgezonderd. De rechtbank beantwoordt deze vraag ontkennend. Voordat ik inzoom op het oordeel van de rechtbank, maak ik eerst een aantal algemene opmerkingen over de beheersverordening.

2. Het instrument van de beheersverordening is sinds 1 juli 2008 in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) opgenomen. De beheersverordening maakte geen onderdeel uit van het oorspronkelijke wetsvoorstel voor de Wro. De reden voor de introductie van dit nieuwe instrument is dat de bestemmingsplanprocedure soms als te omslachtig werd ervaren en

bovendien te veel bestuurslasten met zich bracht. Door middel van de beheersverordening zou een eenvoudiger en goedkoper alternatief geboden worden voor een op beheer gericht bestemmingsplan, zo was de gedachte. Om de verhouding tussen het bestemmingsplan en de beheersverordening kernachtig neer te zetten, duidt de minister de beheersverordening aan als een 'bestemmingsplan light'.

Uit artikel 3.38 lid 1 van de Wro volgt dat de gemeenteraad in plaats van een bestemmingsplan een beheersverordening kan vaststellen voor die delen van het grondgebied van de gemeente waar geen ruimtelijke ontwikkeling wordt voorzien. Voor die gebieden kan de gemeenteraad in een beheersverordening een regeling vastleggen voor het beheer overeenkomstig het bestaande gebruik. De wetgever heeft niet nader geduïd wanneer er sprake is van een gebied waar geen ruimtelijke ontwikkelingen zijn voorzien. Uit de parlementaire geschiedenis blijkt dat het gaat om gebieden waar een laag-dynamische ontwikkeling wordt voorzien. Dat een beheersverordening voor gebieden met een laag-dynamische ontwikkeling mag worden vastgesteld, impliceert dat er wel sprake mag zijn van enige ontwikkeling. Het was de vraag hoe dat te rijmen viel met de bepaling dat alleen het beheer van het bestaande gebruik mag worden geregeld. Als het daarbij zou gaan om het feitelijk bestaande gebruik, zou vaststelling van de beheersverordening alleen in beeld komen als er geen enkele ruimtelijke ontwikkeling, hoe klein ook, is voorzien. Zou de wetgever met het 'bestaande gebruik' niet alleen het oog hebben op het feitelijk bestaande gebruik, maar ook op het gebruik dat planologisch is toegestaan op grond van een bestemmingsplan, maar nog niet is verwezenlijkt, dan zou het toepassingsbereik van de beheersverordening aanzienlijk worden vergroot. Er is in de parlementaire geschiedenis veel discussie geweest over de vraag wat onder 'bestaand gebruik' moet worden verstaan. Uiteindelijk heeft de minister gesteld dat de wettelijke regeling van de beheersverordening ruimte biedt voor beide interpretaties. Dit betekent dat het, voor zover het gaat om een beheersverordening die de bestaande planologische situatie vastlegt, niet hoeft te gaan om een gebied waar geen ontwikkelingen worden verwacht. Denkbaar is bijvoorbeeld dat in een beheersverordening de bestemming 'Wonen' uit het voorheen geldende bestemmingsplan wordt overgenomen, terwijl de betreffende woning op het moment dat de beheersverordening wordt vastgesteld nog niet is gebouwd. Wat voor een enkele woning geldt, gaat ook op voor een hele woonwijk.

3. In welke gevallen voor een enge interpretatie van 'bestaand gebruik' kan worden gekozen en in welke gevallen een ruime interpretatie aan de orde is, blijkt niet uit de parlementaire geschiedenis. In beginsel behoort het tot de beleidsvrijheid van de gemeenteraad om daarin een keuze te maken. De gemeenteraad kan die keuze per perceel maken. Denkbaar is dus dat in een beheersverordening voor bepaalde percelen het feitelijk bestaande gebruik als uitgangspunt wordt genomen en voor andere percelen het planologisch toegestane gebruik.

De beleidsvrijheid van de gemeenteraad wordt genormeerd door het beginsel van een goede ruimtelijke ordening.

4. Artikel 5.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat indien bij een beheersverordening onder het beheer van het in de verordening begrepen gebied overeenkomstig het bestaande gebruik mede wordt begrepen het beheer van het in de verordening begrepen gebied overeenkomstig het onder het voorafgaande bestemmingsplan toegestane gebruik, in de beheersverordening moet worden voorzien in overgangsrecht voor feitelijk bestaand gebruik dat in strijd is met de verordening. Anders dan voor bestemmingsplannen (zie art. 3.2.1 en 3.2.2 van het Bro) schrijft het Bro dus niet dwingend voor hoe de overgangsrechtelijke bepalingen van een beheersverordening dienen te luiden. Aangezien de Haagse beheersverordening voor de volkstuinen een beheersregeling bevat die is gebaseerd op het onder het bestemmingsplan toegestane gebruik, moest er in de beheersverordening overgangsrecht worden opgenomen. De gemeenteraad heeft aansluiting gezocht bij het gebruikelijke bestemmingsplanovergangsrecht en illegaal gebruik van de toepasselijkheid van het overgangsrecht uitgezonderd. Voor de bewoning van de tuinhuisjes lijkt dat een logische keuze. Zou het illegale gebruik onder de werking van het overgangsrecht gebracht zijn, dan zou het daarmee tot legaal gebruik verheven zijn en dat zou haaks gestaan hebben op de door burgemeester en wethouders ingezette handhavingsactie.

5. Terug naar het oordeel van de rechtbank. Zoals ik hiervoor al opmerkte, komt de rechtbank tot het oordeel dat het niet is toegestaan bestaand illegaal gebruik van de toepasselijkheid van het in de beheersverordening opgenomen overgangsrecht uit te sluiten. Zij motiveert dit oordeel met een verwijzing naar de nota van toelichting bij het Bro. Ik verwijs naar r.o. 6.4 van de uitspraak. In deze nota van toelichting staat letterlijk dat de gemeente de keuze heeft illegaal gebruik ofwel te legaliseren door het als bestaand gebruik in de beheersverordening vast te leggen, ofwel hiertegen voorafgaand aan de vaststelling van de beheersverordening handhavend op te treden. Het verbaast niet dat de rechtbank op basis van deze passage uit de nota van toelichting tot de conclusie komt dat de beheersverordening onverbindend is. Toch is dit oordeel mijns inziens onjuist. Ik sta daarin niet alleen. Ook Nijmeijer (zie TBR 2013, 160) en Smits (TBR 2013, 142) kraken kritische noten bij de uitspraak. In de eerste plaats biedt de wettekst geen aanknopingspunten voor het oordeel van de rechtbank. Artikel 5.1.1 van het Bro bepaalt slechts dat in een beheersverordening in overgangsrecht voorzien moet worden voor feitelijk bestaand gebruik dat in strijd is met de verordening. Ook overgangsrecht waarvan illegaal gebruik wordt uitgezonderd, is een overgangsrechtelijke regeling. Sterker nog, voor bestemmingsplannen is de gemeenteraad verplicht illegaal gebruik van de toepasselijkheid van het overgangsrecht uit te sluiten, aldus artikel 3.2.2, vierde lid, van het Bro. Waarom dat voor een beheersverordening anders zou (moeten) zijn, zie ik niet in.

6. In de tweede plaats gaat de rechtbank eraan voorbij dat de nota van toelichting niet het finale standpunt van de wetgever weergeeft. Smits heeft dat in de hiervoor al genoemde annotatie haarfijn uiteengezet. De nota van toelichting bij het Bro is namelijk geschreven voordat het parlementaire debat over de reikwijdte van de beheersverordening (feitelijk bestaand gebruik of ook planologisch toegestaan gebruik) was afgerond. Om die reden mag aan de nota van toelichting niet de betekenis worden toegekend die de rechtbank daaraan heeft toegekend.

7. Samengevat ben ik van oordeel dat de uitspraak van de rechtbank niet juist is. Het is wel degelijk mogelijk in een beheersverordening illegaal gebruik van de toepasselijkheid van het overgangsrecht uit te zonderen indien dit gebruik ook in strijd is met het voorheen geldende bestemmingsplan en het planologische toegestane gebruik in de beheersverordening is vastgelegd.

8. Tot slot vermeld ik nog dat ook elders in Nederland een beheersverordening tot een procedure aanleiding heeft gegeven. Bij KB van 17 juni 2013 (Gst. 2013, 70) heeft de Kroon een beheersverordening (o.m.) op verzoek van gedeputeerde staten van Limburg geschorst. In deze zaak werd de illegale bewoning van recreatiewoningen door middel van een beheersverordening gelegaliseerd. Gedeputeerde staten hebben aan hun verzoek ten grondslag gelegd dat de beheersverordening in strijd met het provinciale beleid is vastgesteld. Aangezien tegen de beheersverordening geen beroep bij de bestuursrechter openstaat en het instrument van de reactieve aanwijzing evenmin kan worden ingezet, is het begrijpelijk dat gedeputeerde staten voor de route van de spontane schorsing (en later wellicht: vernietiging) hebben gekozen.